

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciolek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/55/24

Warszawa, 25 marca 2024 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw** (nr SH-020-98/24 dalej jako „Projekt”) proszę przyjąć następujące uwagi Związku Powiatów Polskich.

1. Przepisy dotyczące Miejskich Planów Adaptacji

Projekt zakłada obowiązkowe sporządzanie miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu. Miałoby to dotyczyć pewnego rodzaju jednostek miejskich (od 20 tys. mieszkańców wzwyż). Pytania o zasadność budzi jednak tak szeroko i szczegółowo skonstruowana regulacja.

Z perspektywy samorządu, jest to dodatkowy, biurokratyczny obowiązek. Tym bardziej, że nie będzie to akt prawa miejscowego, który jednak ma wpływać na inne dokumenty, jak wynika z art. 1 pkt 4 Projektu. Nie jest wyjaśnione, czy powstawanie MPA spowoduje, że część dotycząca ochrony klimatu i działań w związku z tym podejmowanych ma zostać wykluczona z gminnych planów ochrony środowiska.

Tego typu dokumentacja powinna powstawać z inicjatywy samorządów, a niekoniecznie być odgórnie narzucanym obowiązkiem. To zresztą działo się wcześniej, gdyż kilkadziesiąt miast takie plany uchwaliło w programie prowadzonym przez ówczesne Ministerstwo Środowiska.

Mimo że dokument ma nie być aktem prawa miejscowego to są do tego zakładane szczegółowe, specjalistyczne wymogi, które powodują powstawanie kosztów po stronie miast, w tym miast na prawach powiatu (część planistyczna, analizy ryzyk).

Z perspektywy przydatności i swobody samorządów, regulacja powinna być więc dużo mniej szczegółowa, uwzględniająca po prostu możliwość tworzenia takich dokumentów w polityce środowiskowej miast.

2. Przepisy dotyczące budżetów obywatelskich

Związek Powiatów Polskich stanowczo sprzeciwia się wprowadzaniu proponowanych w Projekcie przepisów dotyczących przeznaczania części środków w ramach budżetu obywatelskiego na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego (art. 2 pkt 1, art. 22, art. 31 Projektu). Przepisy te są niewłaściwe z kilku powodów.

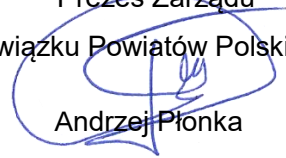
Po pierwsze, jest to kolejne ograniczenie władztwa samorządowego. Budżety obywatelskie powstały jako inicjatywa oddolna, a w tym momencie ich zasady są dla miast na prawach powiatu dosyć ściśle narzucane na poziomie ustawowym (konkretny udział wydatków na budżet obywatelski; zasady jego formalnego funkcjonowania).

Kolejnym argumentem jest to, że tak proponowane przepisy powodują narzucanie tematyki projektów samym mieszkańcom. Istotą budżetów obywatelskich powinna pozostać ich elastyczność. To aktywni mieszkańcy sami powinni decydować co zgłaszać jako projekty i na co w ramach budżetów głosować. W dodatku projektowane przepisy nie przewidują sytuacji, gdy projekty z przewidzianego, środowiskowego zakresu nie zostaną złożone w ogóle, nie zostaną wybrane lub zostaną wybrane w kwotach przekraczających przeznaczoną pulę.

Ostatnim aspektem jest zupełny brak uniwersalności przepisu wprowadzającego obowiązek przeznaczania części budżetu obywatelskiego na realizację projektów mających prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych. Pragniemy zwrócić uwagę, że nie da się takich inicjatyw robić w nieskończoność, zwłaszcza w miastach. Z samego założenia miasta są przestrzeniami, gdzie znaczna część terenu stanowi powierzchnię zabudowaną, gdzie nie będzie roślinności ani wód powierzchniowych. Teoretycznie, brzmienie proponowanego art. 5a ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym zakłada natomiast, że powierzchnia biologicznie czynna będzie stale poszerzana. Rozumiejąc potrzebę takich działań co do zasady, w związku z rosnącą świadomością ekologiczną, należy stwierdzić, że przepis musiałby być w pewnym momencie znowelizowany lub nawet usunięty, a nie tak powinno się dbać o jakość przyzwoitej legislacji. Na marginesie, należy zauważyć, że poprzez strukturalne umiejscowienie w ustawie o samorządzie gminnym, przepis narzuca niejako wszystkim gminom, które mają budżet obywatelski, a więc potencjalnie także gminom wiejskim, co jest absurdalne, wyodrębnienie puli środków przeznaczonych na ochronę miejskiego środowiska przyrodniczego.

Należy podkreślić, że propozycja jest tożsama z projektem przepisów, które swego czasu były omawiane w ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Organizacje samorządowe jednomyślnie oponowały wtedy przeciwko usztywnianiu przepisów dotyczących budżetu obywatelskiego.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka